

BirdLife Suomi ry BirdLife Finland rf
Annankatu 29 A 16, 00100 HELSINKI
Puh. (09) 4135 3300, fax (09) 4135 3322
Sähköposti: toimisto@birdlife.fi
www.birdlife.fi

Vastaanottaja:
Pirkanmaan liitto
Kirjaamo
pirkanmaan.liitto@pirkanmaa.fi

Asia: Muistutus Pirkanmaan elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaavan kaavaehdotuksesta

BirdLife Suomi ry lausuu kaavaehdotuksesta muistutuksenaan seuraavaa.

Aurinkovoima

Suuret, teollisen mittakaavan aurinkovoimalat ovat kiistatta maakuntakaavoilla ohjattavaa maankäyttöä. Ne ovat jopa useiden neliökilometrien suuruisia hankkeita, joiden sijoittumiseen vaikuttavat nykyisten ja tulevien voimajohtoverkkojen ja niiden liityntäpisteiden sijainti, ja joiden toteutukseen liittyy muun muassa oman voimajohtoyhteyden rakentaminen. Esitämme, että teollisen mittaluokan aurinkovoimaloiden sijaintipaikat osoitetaan maakuntakaavassa tuulivoima-alueiden tapaan kaavakartalla.

Aurinkovoimaa koskevassa yleismääräyksessä ei kaavaehdotuksessa oteta kantaa hankkeiden ilmastohyötyihin. Pidämme tärkeänä, että aurinkovoimahankkeet sijoittuvat sellaisille alueille ja toteutetaan siten, että ne tuottavat merkittäviä ilmastohyötyjä verrattuna kyseisen alueen nykyiseen tai muuhun potentiaaliseen maankäyttöön ja ovat hiilinegatiivisia.

Esitämme siksi aurinkoenergiaa koskevaan yleismääräykseen lisäystä, joka huomioi ilmastonmuutoksen hillitsemiseen liittyvän näkökulman:

”Aurinkovoimaloiden sijoituspaikan valinnassa on lisäksi varmistettava, että hanke tuottaa merkittävää ilmastohyötyä suhteessa alueen muuhun mahdolliseen maankäyttöön, ja että hanke on hiilinegatiivinen”.

Tuulivoima

On tärkeää, ettei tuulivoimaa ole kaavaehdotuksessa osoitettu linnustollisesti tärkeille alueille (FINIBA- ja MAALI-alueet), josta kiitämme Pirkanmaan liittoa. Kaavatyön aikana on tehty rajausmuutoksia tuulivoima-alueisiin muun muassa maakotkaselvityksen perusteella. Tästä huolimatta tuulivoimala-alueita sijoittuu edelleen maakotkien reviireille. Esitämme tuulivoimala-alueiden aluerajausten supistamista maakotkan kannalta ongelmallisiksi todetuilla alueilla.

Kaavaluonnos mahdollistaa merkitykseltään paikalliseksi katsottavien (alle kahdeksan teollisen kokoluokan tuulivoimalan kokonaisuus) tuulivoimalahankkeiden toteuttamisen kaavassa tuulivoimatuotannolle varattujen alueiden ulkopuolelle. Emme pidä ratkaisua perusteltuna, ja esitämme sen sijaan maakuntakaavassa käytettäväksi tuulivoimaloiden tehoa seudullisen voimalahankkeen raja-arvona esitetyn voimaloiden lukumäärän sijaan. Raja-arvoksi esitämme 10 MW. Näin tuulivoimatuotanto ohjautuu varmemmin kaavassa tuulivoimalle varatuille alueille, jotka on myös arvioitu tuulivoimalle parhaiten soveltuviksi. Rajoitus lisää rakentamisen ennustettavuutta, vähentäisi haitallisia odottamattomia vaikutuksia ja parantaisi tuulivoiman yleistä hyväksyttävyyttä.

Linnustovaikutusten arviointi

Kaavatyössä ei ole tehty lainkaan yhteisvaikutusten arviointia tuulivoiman linnustovaikutusten osalta. Pidämme tätä keskeisenä puutteena ja esitämme arvioinnin laatimista pikaisesti. Pidämme kaavaa lainvastaisena, mikäli siitä puuttuu näin keskeinen selvitys. Selvitys on olennainen myös kaavaehdotuksen tuulivoimaa koskevan yleismääräyksen sekä tuulivoimaa koskevan tarkemman määräyksen edellyttämien erityisten huomiointien toteuttamiseksi.

Erillinen selvitys tuulivoiman vaikutuksesta on laadittu maakotkalle. Tuulivoimalla on kuitenkin vaikutuksia moniin muihinkin alueella pesiviin lintulajeihin, kuten huuhkajaan sekä hiiri- ja mehiläishaukkaan. Lisäksi tuulivoimalla on vaikutuksia myös esimerkiksi muuttaviin lintuihin.

Korostamme, että maakuntatason yhteisvaikutusten arviointi on mahdollista toteuttaa vain maakuntakaavan yhteydessä, ja arvioinnin tulee sisältää myös naapurimaakuntien vastaava maankäyttö. Pirkanmaa on suuren muutoksen äärellä tuulivoiman osalta, ja kaavan luonnon monimuotoisuutta koskevien tavoitteiden saavuttaminen vaatii tuekseen riittävät selvitykset.

Ekologiset yhteydet

Maakuntatason ekologisten yhteyksien tarve ja merkitys tunnistetaan hyvin kaavaselostuksessa. Kaavaehdotuksessa on kuitenkin päädytty ratkaisuun, jossa ekologisia yhteyksiä ei osoiteta kaavakartalla omalla merkinnällään. Sen sijaan ekologisen verkoston kohteita esitetään muilla merkinnöillä, kuten MK-merkinnöillä.

Pidämme ratkaisua kaavan tavoitteiden ja yleiskaavavaikutusten kannalta vääränä. Korostamme, että maakunnallisesti tärkeiden ekologisten yhteyksien osoittaminen tulee tehdä maakuntakaavassa. Ohjeellisilla ja suunta-antavillakin merkinnöillä on tärkeä rooli maankäytön ohjaamisessa tavalla, joka tosiasiallisesti turvaa tärkeät ekologiset yhteydet. Esimerkiksi osalle ekologisten yhteyksien alueita käytettävä mk-merkintä kaavaehdotuksen esittämällä muotoilulla mahdollistaa metsätalouden harjoittamisen tavalla, joka voi heikentää rajustikin ekologisia yhteyksiä.

Esitämme edellä mainitun perusteella ekologisten yhteyksien esittämistä omilla merkinnöillään ja määräyksillään kaavakartalla.

Luonnon monimuotoisuuden suojeleminen

Maakuntakaavaehdotuksessa esitetään runsaasti uusia luonnon monimuotoisuuden ydinalueita, mikä on hienoa. Uusista alueista huolimatta pidämme kaavaehdotuksessa esitettyjen luonnonsuojelualueiden määrää kokonaisuutena täysin riittämättömänä alueen luonnon monimuotoisuuden ja ekologisten yhteyksien turvaamiseksi. Suomi on kansainvälisin sopimuksin sitoutunut suojelemaan 30 % pinta-alastaan, ja siitä 10 % tiukasti, vuoteen 2030 mennessä.

Sitoumukset tulee huomioida myös maakuntakaavassa kasvattamalla suojeltavien alueiden määrää. Esimerkiksi alueita, joilla tosiasiallisesti rajataan maa- ja metsätalouskäyttöä, on kaavaehdotuksessa esitetty pinta-alaan nähden hyvin niukasti. Kaavaehdotuksen kaavamääräykset sekä luonnon monimuotoisuuden ydinalueiden että mk-alueiden osalta olisi syytä muotoilla tiukemmin siten, että varmistetaan myös näiden alueiden osalta siitä, että niiden luontoarvot eivät heikkene, vaan kasvavat.

Kaavan tausta-aineistoista ei kovin selkeästi käy ilmi, miten alueen suojelualueverkostoa on tarkoitus jatkossa laajentaa. Kehotamme Pirkanmaan liittoa edistämään nopealla aikataululla luonnon monimuotoisuuden suojeleminen alueella esittämällä kaavaan uusia alueita luonnonsuojelutarkoituksiin. Tähän sopivia kohteita löytyy ainakin kaavaehdotuksen "Kansallispuistojen kytkeytyvyyden kehittämisvyöhyke"-merkinnällä varustetulta alueelta.

Kaavamääräykset

Esitämme mk-alueiden suunnittelumääräystä:

“Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista.”

muuttamista alla esitettyyn muotoon kohdassa “Ekologiset yhteydet”-esittämämme perusteella:

“Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa tulee edistää luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilymistä sekä estää luonnonympäristöjen ja ekologisten yhteyksien pirstoutuminen”

Esitämme luonnon monimuotoisuuden ydinalueiden suunnittelumääräystä:

“Maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista”

muuttamista muotoon:

“Maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee edistää luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilymistä sekä estää luonnonympäristöjen ja ekologisten yhteyksien pirstoutuminen”.

Pyydämme Pirkanmaan liittoa ottamaan edellä esittämämme huomioon kaavan jatkotyössä.

Helsingissä 29.11.2024

BirdLife Suomen puolesta

Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja